

Аналітична довідка
за результатами онлайн-опитування науково-педагогічних та педагогічних працівників Факультету педагогічної освіти у межах реалізації проєкту «Травма-інформоване навчання студентів: інноваційно-педагогічні практики, супровід, підтримка» (TIED)

ВСТУП

У листопаді 2024 року було проведено онлайн-опитування науково-педагогічних та педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес на Факультеті педагогічної освіти (далі – ФПО), з метою визначення суб'єктивного сприймання травма-інформованості середовища ФПО зазначеною категорією учасників освітнього процесу.

В онлайн-опитуванні взяли участь 56 респондентів, із них: 7,1% опитаних – чоловіки, 92,9% – жінки. Респонденти різнилися між собою за:

- стажем роботи в закладі вищої освіти, що слугувало підставою для виокремлення чотирьох категорій респондентів: зі стажем від 1 до 3 років (5,4% опитаних); зі стажем від 4 до 6 років (8,9%); зі стажем від 7 до 10 років (стільки ж %); зі стажем 11 і більше років (76,8%);

- науковим ступенем, що сприяло впорядкуванню даних у трьох категоріях респондентів: з науковим ступенем «доктор наук» (17,9% опитаних); без наукового ступеня (21,4%); з науковим ступенем «кандидат наук», «доктор філософії» (60,7%);

- посадою, що вплинуло на виокремлення шести категорій респондентів: на посаді методиста (3,6% опитаних); на посадах лаборантів, помічників декана (категорія «інші» (7,1%); викладача (10,7%); професора (17,9%); старшого викладача (25%); доцента (35,7%).

МЕТОДОЛОГІЯ

Онлайн-опитування включало три блоки:

- I блок онлайн-опитування – слугував отриманню інформації для ідентифікації респондентів за статтю, стажем роботи у закладі вищої освіти, науковим ступенем, посадами, які обіймають працівники на момент проходження онлайн-опитування (узагальнені дані відображено у розділі «Вступ»);

- II блок – сприяв одержанню даних про суб'єктивне бачення реалізації принципів травма-інформованого підходу, зокрема принципів: безпеки; довіри та прозорості; підтримки за моделлю «рівний – рівному»; співробітництва та участі; вибору і контролю; врахування культурних, історичних та гендерних аспектів;

- III блок – забезпечував отримання суб'єктивних даних емоційної спрямованості.

Онлайн-опитування містило прості несуперечливі судження, зміст яких було впорядковано на основі діапазону, суть якого найточніше

передається таким висловом: від однієї критичної точки до нейтральної, а від неї до протилежної, де: 5 означає «абсолютно погоджуюся», 4 – «частково погоджуюся»; 3 – «не можу визначитися з відповіддю»; 2 – «частково не погоджуюся»; 1 – «абсолютно не погоджуюся».

Участь у дослідженні добровільна. Бажаючих долучитися до онлайн-опитування було спрямовано на чесне та відверте висловлювання своїх думок.

Описовий аналіз результатів дослідження II та III блоків онлайн-опитування наведено нижче.

РЕЗУЛЬТАТИ

Другий блок онлайн-опитування сприяв одержанню даних про суб'єктивне бачення реалізації на ФПО шести принципів травма-інформованого підходу, зокрема принципів: безпеки; довіри та прозорості; підтримки за моделлю «рівний – рівному»; співробітництва та участі; вибору і контролю; врахування культурних, історичних та гендерних аспектів.

Суб'єктивне бачення реалізації на ФПО принципу безпеки з'ясовувалося з акцентом на дотриманні норм і правил цифрової безпеки. Респондентам було повідомлено, що під нормами та правилами цифрової безпеки розуміється вхід через корпоративні акаунти, отримання дозволу на зйомку, заборона на поширення лінків стороннім особам, фотографування екранів, збір особистих даних тощо.

Як показано на рисунку 1, більшість респондентів (76,8%) зазначили, що на ФПО дотримуються норм цифрової безпеки під час онлайн-заходів та навчальних занять. 12,5% учасників онлайн-опитування вказали, що погоджуються частково з тим, що на ФПО дотримуються норм і правил цифрової безпеки. 5,4% респондентів вказали на нейтральність своєї позиції в цьому питанні, оскільки не можуть визначитися з відповіддю.

Під час проведення онлайн заходів / нарад/ навчальних занять на Факультеті дотримуються норм і правил цифрової безпеки (до прикладу, в...афування екранів, збір особистих даних тощо):
56 відповідей

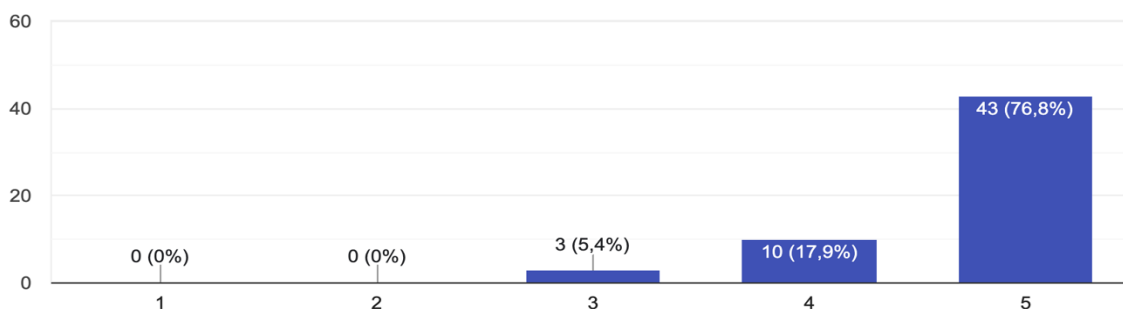

Рис. 1. Розподіл респондентів за результатами оцінювання дотримання норм цифрової безпеки під час онлайн-заходів та навчальних занять

Твердження «Факультет має зрозуміле та передбачуване середовище. Я знаю, де знайти потрібну мені людину або отримати необхідну послугу та/або інформацію» підтримали 87,5% респондентів. Вони абсолютно погоджуються з його змістом, оскільки високо оцінюють та позитивно сприймають організаційне середовище ФПО, оперуючи такими критеріями, як зрозумілість та передбачуваність. Решта опитаних (12,5%) вказали, що частково погоджуюся зі змістом твердження, оскільки зафіксували поодинокі випадки, коли пошук інформації або контакт з відповідальними особами вимагав більше зусиль, ніж вони сподівалися. Дані, відображені на рисунку 2, доказово підтверджують те, що переважна більшість респондентів високо оцінили доступність інформації, зрозумілість алгоритмів отримання необхідних послуг та звернення до відповідальних осіб.

Факультет має зрозуміле та передбачуване середовище. Я знаю, де знайти потрібну мені людину або отримати необхідну послугу та/або інформацію:

56 відповідей

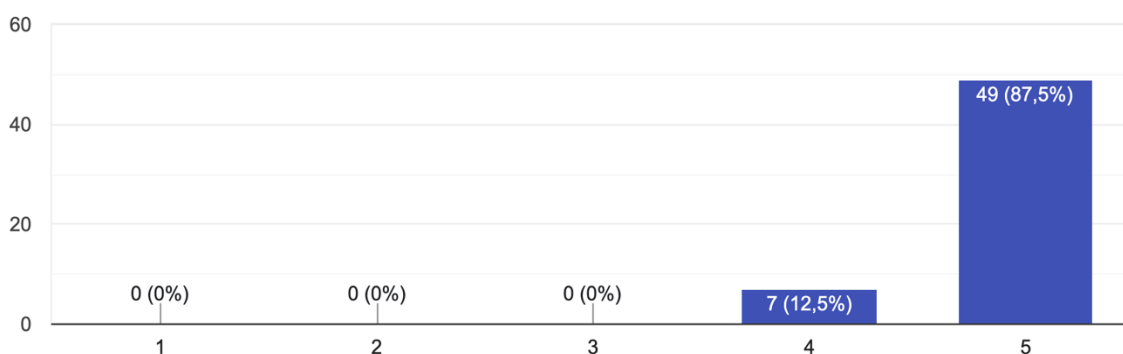

Рис. 2. Розподіл респондентів за результатами позитивного оцінювання організаційного середовища ФПО з використанням критеріїв *зрозумілість* та *передбачуваність*

За суб'єктивним баченням місць загального користування (як-от, місця для спілкування з колегами, надання консультацій студентам тощо) діапазон розподілу респондентів розширився. Рисунком 3 засвідчено, що 57,1% респондентів абсолютно погоджуються з тим, що на ФПО достатньо місць загального користування, частково погоджується 33,9% опитаних, не змогли визначитися з відповіддю 7,1% респондентів, частково не погодилися 1,8%, що співвідносно з однією особою.

На Факультеті достатньо місць загального користування (до прикладу, для спілкування з колегами, надання консультацій студентам тощо):

56 відповідей

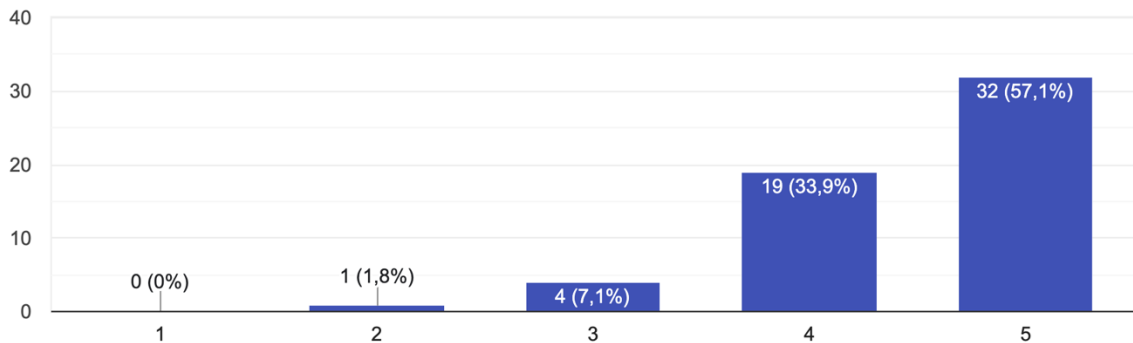

Рис. 3. Розподіл респондентів за результатами оцінювання місць загального користування з використанням критерію *достатність*

Критерій *достатність* також було використано для того, щоб респонденти могли оцінити кількість місць, де можна побути наодинці для зосередженої роботи в тиші, відновлення свого ресурсу тощо. Як показано на рисунку 4, суб'єктивним баченням респондентів охоплено увесь діапазон варіантів відповідей, а саме: відповідь «абсолютно погоджуюся» обрали 37,5% респондентів; «частково погоджуюся» – 28,6%; «не можу визначитися з відповіддю» – 23,2%; «частково не погоджуюся» – 7,1% (що кількісно співвідносно з 4 особами); «абсолютно не погоджуюся» – 3,6% (що відповідає відповідям 2 осіб).

На Факультеті достатньо місць для того, щоб побути наодинці (до прикладу, для зосередженої роботи в тиші тощо):

56 відповідей

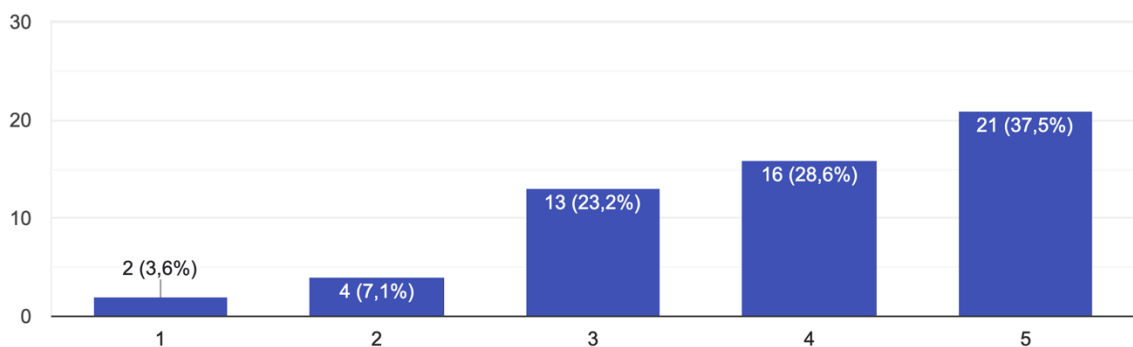

Рис. 4. Розподіл респондентів за результатами оцінювання місць, де можна побути наодинці, з використанням критерію *достатність*

Діапазон варіантів відповідей респондентів суттєво звузився за результатами оцінювання навчальних аудиторій, місць загального користування, укриттів навчального корпусу з використанням критерію *безпе́чність*. Візуалізація даних на рисунку 5 засвідчує охопленість суб'єктивним баченням трьох діапазонів: «абсолютно погоджуюся» обрали 75% респондентів; «частково погоджуюся» – 21,4%; «не можу визначитися з відповіддю» – 3,6%, що співвідносно з 2 особами.

Я почувуюсь безпечно в навчальних аудиторіях, місцях загального користування, укриттях навчального корпусу:
56 відповідей

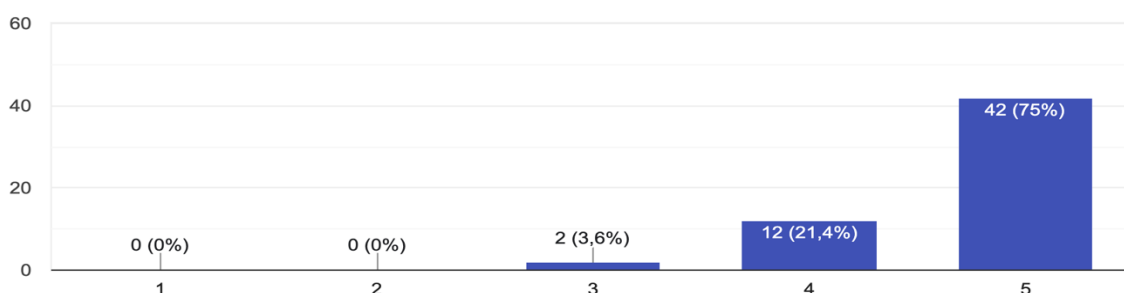

Рис. 5. Розподіл респондентів за результатами оцінювання навчальних аудиторій, місць загального користування, укриттів навчального корпусу з використанням критерію *безпе́чність*

Твердження «Приміщення Факультету не захаращені, на стінах пастельні кольори, аудиторії охайні, умебльовані, мають достатньо природного освітлення, оснащені необхідним обладнанням тощо» підтримали та абсолютно погоджуються з його змістом 76,8% респондентів. Частково погоджуються з твердженням, яке зазначено вище, 23,2% опитаних (рис. 6).

Приміщення Факультету не захаращені, на стінах пастельні кольори, аудиторії охайні, умебльовані, мають достатньо природного освітлення, оснащені необхідним обладнанням тощо:
56 відповідей

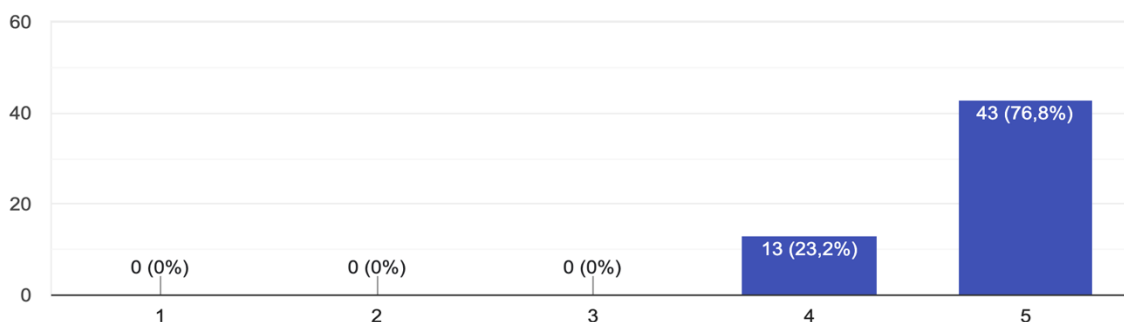

Рис. 6. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання середовища ФПО за зоровими відчуттями та відчуттями розташування засобів у приміщеннях

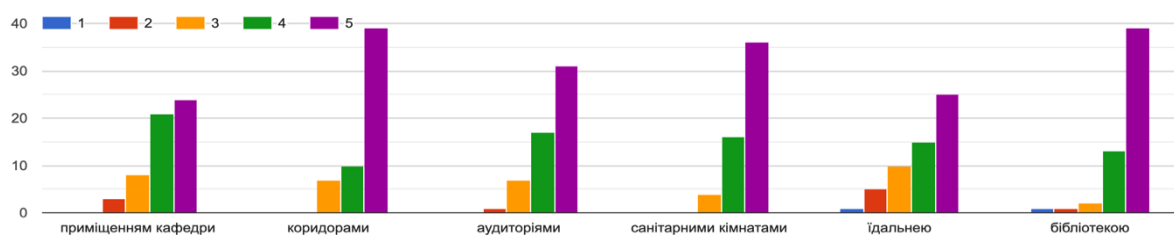
Суб'єктивне оцінювання організації простору ФПО представлено в таблично-діаграмному форматі (табл. 1).

Таблиця 1

Суб'єктивне оцінювання організацію простору ФПО (особи)

Діапазон відповідей	Не задоволені	Частково не задоволені	Не визначилися з відповіддю	Частково задоволені	Задоволені
Колір	синій	червоний	помаранчевий	зелений	фіолетовий
Організація простору					
Приміщення кафедри	-	3	8	21	24
Коридори	-	-	7	10	39
Аудиторії	-	1	7	17	31
Санітарні кімнати	-	-	4	16	36
Їдальня	1	5	10	15	25
Бібліотека	1	1	2	13	39

Я задоволена/-ий рівнем організації простору Факультету:

З урахуванням суб'єктивної задоволеності організацією простору на ФПО, яку відображено в таблиці 1, можна вибудувати такий ряд: Я задоволена/-ий рівнем організації простору коридорів (39 осіб з 56); бібліотеки (39 осіб); санітарних кімнат (36 осіб); аудиторій (31 особа); їдальні (25 осіб); кафедр (24 особи).

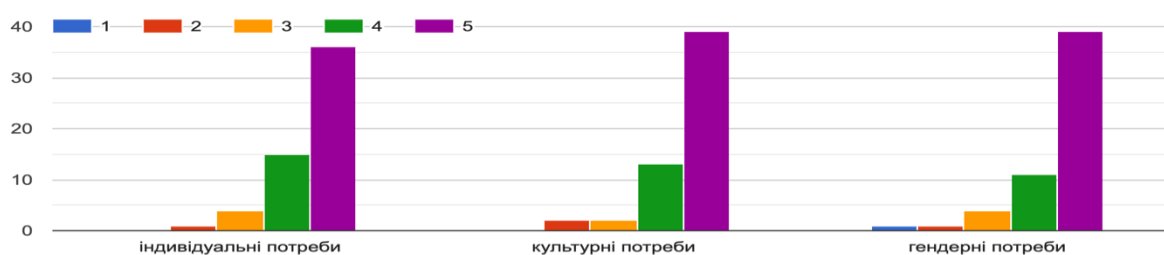
Зміст твердження «Я вважаю, що простір навчального корпусу інклюзивний та враховує мої індивідуальні, культурні та гендерні потреби» схвалено переважною більшістю респондентів, йдеться про врахування таких потреб, як: індивідуальні – 36 осіб, культурні – 39 осіб та гендерні – 39 осіб (табл. 2). Стосовно врахування гендерних потреб – 1 особа (що складає 1,8%) вказала на те, що частково задоволені гендерні потреби. Зазначений відсоток (маємо на увазі 1,8%), які вказали на частковість задоволення гендерних потреб, не співпадає з відсотком респондентів, які за статтю є чоловіками, які взяли участь в онлайн-опитуванні (7,1%).

Таблиця 2

Суб'єктивне оцінювання організації простору ФПО в контексті
інклюзивності та врахування потреб (особи)

Діапазон відповідей	Не задоволені	Частково не задоволені	Не визначилися з відповіддю	Частково задоволені	Задоволені
Колір Потреби	синій	червоний	помаранчевий	зелений	фіолетовий
Індивідуальні	-	1	4	15	36
Культурні	-	2	2	13	39
Гендерні	1	1	4	11	39

Я вважаю, що простір навчального корпусу інклюзивний та враховує мої:

94,6% респондентів у місцях спільного користування на ФПО почуваються захищено, оскільки знають, як діяти у надзвичайних ситуаціях та знають, до кого звертатися. На рисунку 6 зафіксовано, що 5,4% респондентів, що співвідносно з 3 особами, лише частково погоджуються з тим, що почувають себе захищеними у місцях спільного користування на ФПО.

У місцях спільного користування на Факультеті я почуваюся захищено (до прикладу, знаю, як діяти у надзвичайній ситуації; знаю, до кого звернутися):
56 відповідей

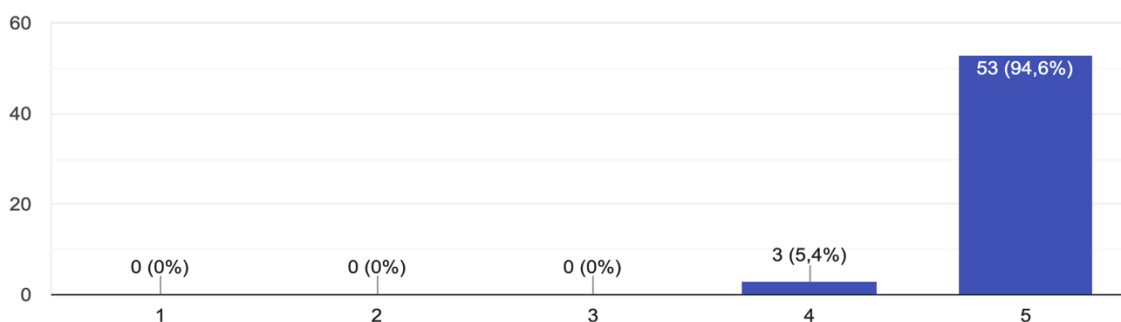

Рис. 7. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання місць спільного користування на ФПО з використанням критерію *почуваюся захищено* (знають, як діяти у надзвичайних ситуаціях та знають, до кого звертатися)

Під час спілкування зі студентами 73,2% респондентів відчувають себе емоційно безпечно, 21,4% респондентів лише часткового погоджуються з тим, що відчувають себе емоційно безпечно у спілкуванні за студентами Факультету. Решта респондентів (5,4%) з відповіддю не визначилися (рис 8).

Щодо суб'єктивного оцінювання особистих відчуттів під час спілкування з викладачами ФПО (рис. 9), то 71,4% опитаних загалом погоджуються з тим, що відчувають себе емоційно безпечно у спілкуванні, 17,9% респондентів часткового погоджуються з тим, що відчувають себе емоційно безпечно у спілкуванні з викладачами ФПО. 10,7% респондентів з відповіддю не визначилися.

Я відчуваю себе емоційно безпечно у спілкуванні зі студентами Факультету:
56 відповідей

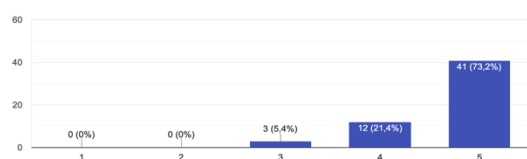

Рис. 8. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання особистих відчуттів під час спілкування зі студентами ФПО з використанням критерію *емоційна безпечність*

Я відчуваю себе емоційно безпечно у спілкуванні з викладачами Факультету:
56 відповідей

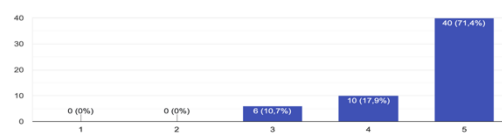

Рис. 9. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання особистих відчуттів під час спілкування з викладачами ФПО з використанням критерію *емоційна безпечність*

На рисунку 10 зафіксовано результати суб'єктивного оцінювання особистих відчуттів під час спілкування з адміністрацією ФПО. Слід акцентувати увагу на тому, що кількість осіб, які не визначилися з відповіддю суттєво зменшився у порівнянні з даними, які зафіксовано на рисунках 7 та 8, і складає 2 особи, що відповідає 3,6%. З твердженням «Я відчуваю себе емоційно безпечно у спілкуванні з адміністрацією ФПО» повністю погодилися 82,1% респондентів, натомість 14,3% респондентів частково погодилися із зазначеним вище твердженням.

Я відчуваю себе емоційно безпечно у спілкуванні з адміністрацією Факультету:
56 відповідей

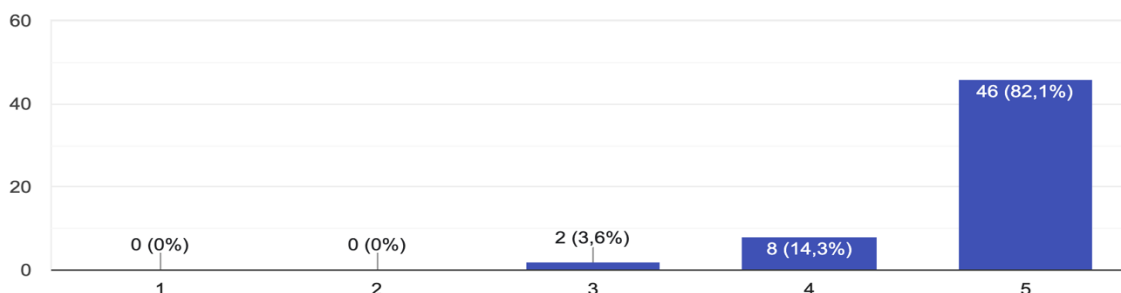

Рис. 10. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання особистих відчуттів під час спілкування з адміністрацією ФПО з використанням критерію *емоційна безпечність*

Аналіз даних рисунку 11 свідчить, що значна кількість респондентів (а саме 80,4%) погоджуються з тим, що на ФПО до викладачів ставляться толерантно, з урахуванням їх культурних та гендерних особливостей. Натомість 2 особи, що складає 3,6%, з відповіддю не визначилися, а 9 осіб (тобто 16,1%) погодилися частково з тим, що на ФПО до викладачів ставляться толерантно та з урахуванням їхніх культурних та гендерних особливостей.

Я вважаю, що на Факультеті до викладачів ставляться толерантно, з урахуванням їх культурних та гендерних особливостей:
56 відповідей

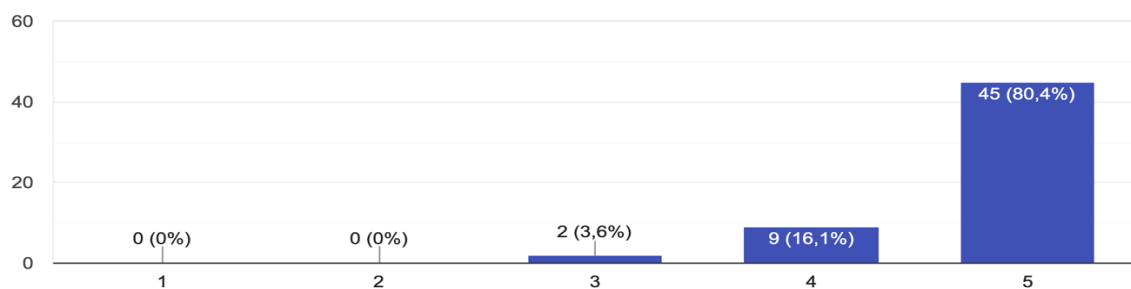

Рис. 11. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання ставлення до викладачів на ФПО з використанням критеріїв *толерантність та урахування культурних та гендерних особливостей*

Відповідно до рисунку 12, з твердженням «Оцінювання результатів моєї роботи відбувається прозоро, завідувачі та адміністрація ФПО завжди інформують мене про критерії оцінювання ефективності моєї діяльності» абсолютно погодилося 83,9% респондентів, частково погодилося – 14,3%, утрималися від відповіді – 1,8%, що співвідносно з 1 особою.

Оцінювання результатів моєї роботи відбувається прозоро, завідувачі та адміністрація Факультету завжди інформують мене про критерії оцінювання ефективності моєї діяльності:
56 відповідей

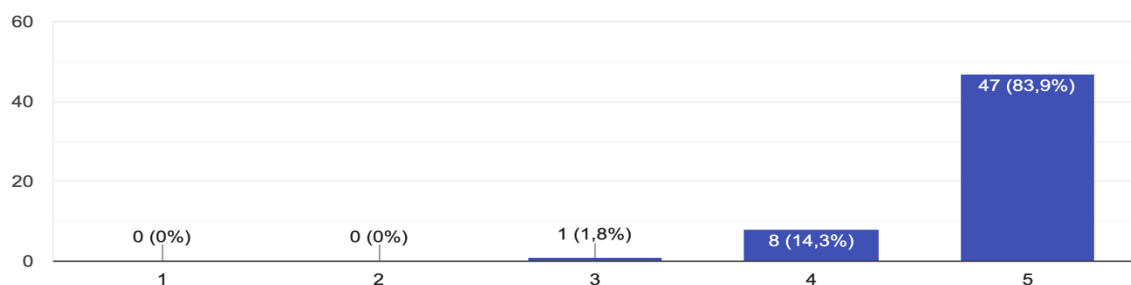

Рис. 12. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання результатів роботи працівників з використанням критеріїв *прозорість та поінформованість*, а саме: завідувачі та адміністрація ФПО завжди інформують працівників про критерії оцінювання ефективності їхньої діяльності

На рисунку 13 представлено суб'єктивне оцінювання твердження «Як на мене, на ФПО поважають особисті кордони кожного». З цим твердженням абсолютно погодились 76,8% респондентів, частково – 21,4%, не визначилися з відповіддю – 1,8%, тобто 1 особа.

Як на мене, на Факультеті поважають особисті кордони кожного:

56 відповідей

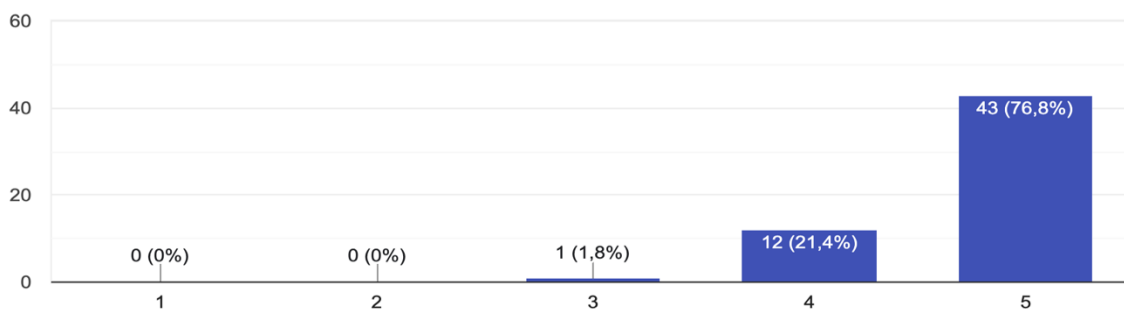

Рис. 13. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання дотримання особистих кордонів кожного з використанням критерію *поважне ставлення до особистих кордонів працівників*

Відсутність респондентів, які не визначилися з відповіддю, та незначний відсоток (8,9%) опитаних, які частково погодились з твердженням «Я вважаю, що на Факультеті рішення ухвалюються прозоро, із залученням учасників освітнього процесу» візуалізовано на рисунку 14. Варто зауважити, що із зазначеним вище твердженням погодились 91,1% респондентів.

Я вважаю, що на Факультеті рішення ухвалюються прозоро, із залученням учасників освітнього процесу:

56 відповідей

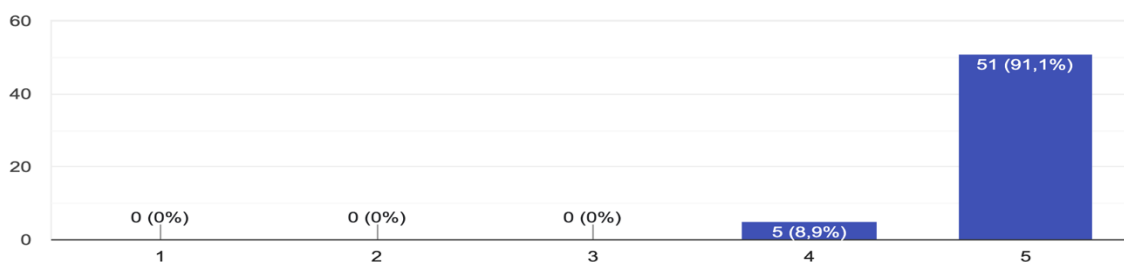

Рис. 14. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання процесу ухвалення рішення на ФПО з використанням критерію *прозорість*

Стосовно твердження «На ФПО створено простір, де я довіряю іншим і мою думку почують без осуду» числові дані суттєво знімилися (рис. 15): по-перше, зменшилася кількість респондентів, які абсолютно погоджуються з твердженням, та становить 62,5%; по-друге, до 10,7% (що відповідає 6 особам) зросла кількість респондентів, які утрималися

від відповіді; по-третє, до 26,8% зросла кількість респондентів, які частково погоджуються із зазначеним вище твердженням.

На Факультеті створено простір, де я довіряю іншим і мою думку почують без осуду:
56 відповідей

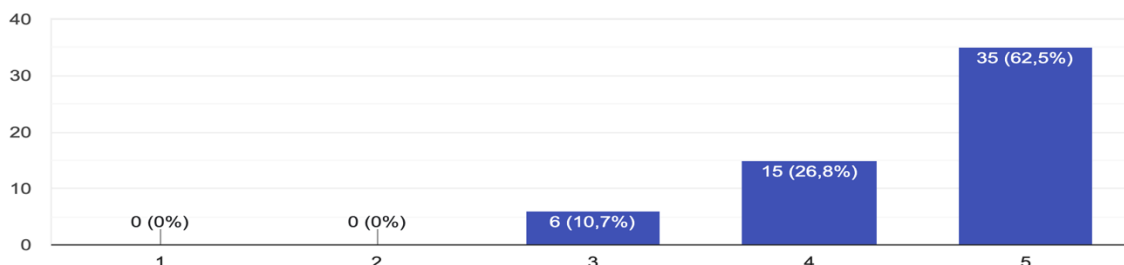

Рис. 15. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання простору на ФПО з використанням критеріїв *я довіряю іншим та мої думки почують без осуду*

Важливо наголосити на тому, що на ФПО ведеться постійна робота з вивчення показників суб'єктивного оцінювання респондентами простору Факультету за різними критеріями, що підтверджується такими результатами онлайн-опитування:

1) з твердженням *«На ФПО приділяють час чіткому та зрозумілому роз'ясненню певних процесів (встановлення правил/політик співпраці, надання чітких інструкцій та крайніх термінів у виконанні завдань)»* абсолютно погоджується 82,1% респондентів, частково погоджується 16,1%, одна особа утрималася від відповіді, що складає 1,8% (рис. 16);

2) з твердженням *«На ФПО створено простір, що забезпечує взаємну підтримку, співробітництво та можливості для спілкування»* абсолютно погоджується 78,6% респондентів, частково погоджується 21,4%, осіб, які утрималися від відповіді, немає (рис. 17);

На Факультеті приділяють час чіткому та зрозумілому роз'ясненню певних процесів (встановлення правил/політик співпраці, надання...кцій та крайніх термінів у виконанні завдань):
56 відповідей

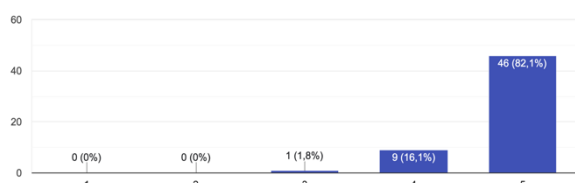

Рис. 16. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання процесів роз'яснення процесів (встановлення правил/ політик співпраці, надання чітких інструкцій та крайніх термінів у виконанні завдань) з використанням критеріїв *наявність чіткого роз'яснення та наявність зрозумілого роз'яснення*

На Факультеті створено простір, що забезпечує взаємну підтримку, співробітництво та можливості для спілкування:
56 відповідей

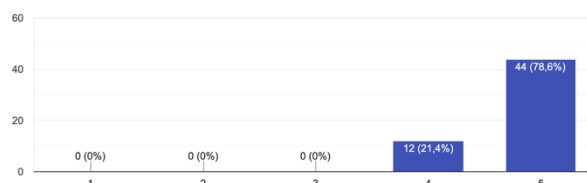

Рис. 17. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання простору на ФПО з використанням критеріїв: *забезпечує взаємну підтримку; співробітництво; можливості для спілкування*

3) з твердженням «Я завжди можу звернутися по допомогу до колег на Факультеті та отримати від них дієву підтримку» абсолютно погоджується 80,4% респондентів, частково погоджується 17,9%, одна особа утрималася від відповіді, що складає 1,8% (рис. 18);

4) з твердженням «Я завжди можу звернутися по допомогу до адміністрації Факультету та отримати від керівництва дієву підтримку» абсолютно погоджується 92,9% респондентів, частково погоджується 7,1% (що відповідає 4 особам із 56 осіб), осіб, які утрималися від відповіді, немає (рис. 19).

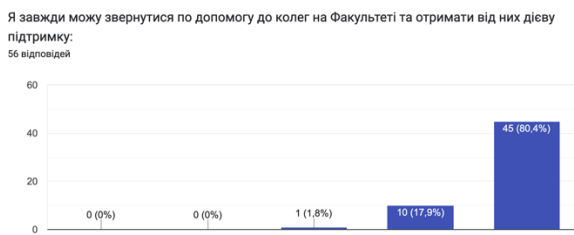

Рис. 18. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання простору на ФПО з використанням критеріїв: *я можу звернутися по допомогу до колег; я можу отримати від них дієву підтримку*

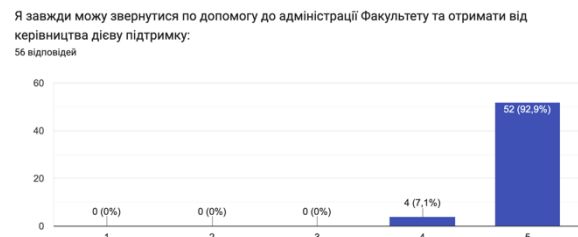

Рис. 19. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання простору на ФПО з використанням критеріїв: *я можу звернутися по допомогу до адміністрації; я можу отримати від керівництва дієву підтримку*

Слід звернути увагу на те, що частина респондентів, а саме: 1 респондент, що співвідносно з 1,8%, не підтвердив твердження «На ФПО працює система стимулювання та заохочення моїх ініціатив», а 7 осіб, що відповідає 12,5%, лише частково погодилися з наведеним вище твердженням. У той же час 85,7% опитаних абсолютно погодилися з твердженням проте, що на ФПО працює система стимулювання та заохочення їхніх ініціатив (рис. 20). Порівняння даних рисунків 20 та 21 представлено нижче.

Рис. 20. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання простору на ФПО з використанням критерію: *працює система стимулювання та заохочення моїх ініціатив*

Рис. 21. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання простору на ФПО з використанням критеріїв: *враховуються мої сильні сторони; враховуються мої інтереси в здійсненні різних видів*

Відповідно до даних рисунків 20 та 21, наявна 1 особа, яка утримується від відповідей, якими вона мала б повністю або частково погодити твердження або повністю, або частково їх заперечити. Йдеться про такі твердження: «На ФПО працює система стимулювання та заохочення моїх ініціатив» (рис. 20); «Я вважаю, що на ФПО враховуються мої сильні сторони та інтереси в здійсненні різних видів діяльності» (рис. 21). Можна припустити, що утримання від відповіді може бути спричинено: епізодичним врахуванням як сильних сторін особи, так і її інтересів у здійсненні різних видів діяльності, частковою самореалізацією, яка може бути спричинена різними факторами, у тому числі й наявністю ознак виснаженості та/або травматичної події, що проживає людина.

Порівняння даних рисунків 20 та 21 слугує й таким розмірковуванням, як: зменшення кількості осіб, які підтримали твердження «Я вважаю, що на ФПО враховуються мої сильні сторони та інтереси в здійсненні різних видів діяльності» (рис. 20) у порівнянні з кількістю осіб, які абсолютно погодилися з твердженням «На ФПО працює система стимулювання та заохочення моїх ініціатив» (рис. 19) з 85,7% (рис.20) до 82,1% (рис. 21), тобто зменшення складає 3,6%.

Відповідно до міркувань числові дані зменшення (йдеться про 3,6%), у свою чергу, спричинили зростання кількості респондентів на одну особу (1,8%), які часткового погоджуються з твердженням «Я вважаю, що на ФПО враховуються мої сильні сторони та інтереси в здійсненні різних видів діяльності» (рис. 22) та на появу 1 особи (1,8%), яка часткового не погоджується із зазначеним вище твердженням. Отже, можна припустити, що в організації виробничих процесів на ФПО слід акцентувати увагу керівників підрозділів, адміністрації Факультету на підсиленні наявних способів виявлення та підтримки сильних сторін науково-педагогічних та педагогічних працівників, а також виявлення їхніх інтересів до здійснення різних видів діяльності.

На Факультеті я маю можливість підтримувати стосунки із студентами на основі співробітництва та взаємоповаги:
56 відповідей

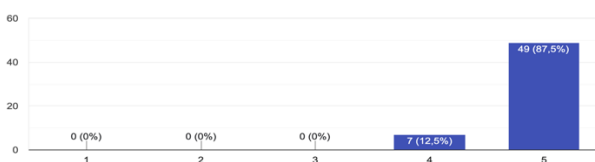

Рис. 22. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання простору на ФПО з використанням критерія: наявності можливості підтримувати ділові стосунки з колегами на основі співробітництва та взаємоповаги

На Факультеті я маю можливість підтримувати ділові стосунки з колегами на основі співробітництва та взаємоповаги:
56 відповідей

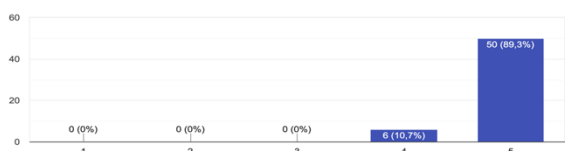

Рис. 23. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання простору на ФПО з використанням критерія: наявності можливості підтримувати стосунки із студентами на основі співробітництва та взаємоповаги

Аналіз даних рисунків 22 та 23 вказує на дієвість запровадження в освітньому просторі взаємодії між учасниками освітнього процесу на основі співробітництва та взаємоповаги.

Представлення даних рисунків 22 та 23 в табличній формі (табл. 3) сприяє зіставленню ставлення викладачів та студентів до підтримання стосунки на основі співробітництва та взаємоповаги. Зіставлення даних таблиці 3 виявляє наступне: якщо ділові стосунки з колегами на основі співробітництва та взаємоповаги, частково схвалюється 7 співробітниками, то стосунки на основі співробітництва та взаємоповаги зі студентами – 6 співробітниками.

Таблиця 3

Переведення діаграмних даних рисунків 22 та 23 в табличний формат

Зміст твердження	Варіанти відповідей респондентів	Абсолютно погоджуюся	Частково погоджуюся
На ФПО я маю можливість підтримувати ділові стосунки з колегами на основі співробітництва та взаємоповаги		87,5% 49 осіб	12,5% 7 осіб
На ФПО я маю можливість підтримувати стосунки із студентами на основі співробітництва та взаємоповаги		89,3% 50 осіб	10,7% 6 осіб

З твердженням «Я маю можливість впливати на систему роботи на Факультеті, оскільки висловлюю свої пропозиції та отримую зворотний зв'язок» абсолютно погодилися 71,4% респондентів, частково погодилися 23,2% опитаних, утрималися від відповіді – 5,4%, що співвідносно з 3 особами (рис. 24).

Під час обрання варіанту відповіді на твердження «Я маю право вибору: брати чи не брати участь в різних заходах, що проводяться на Факультеті поза межами моїх функціональних обов'язків» кількість тих, хто утримався від відповіді зростає до 8,9%, що співвідносно з 5 особи (рис. 25).

Я маю можливість впливати на систему роботи на Факультеті, оскільки висловлюю свої пропозиції та отримую зворотний зв'язок:
56 відповідей

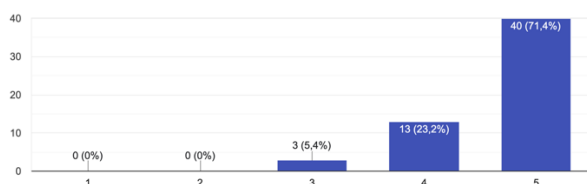

Рис. 24. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання простору на ФПО з використанням критерію: наявність можливості впливати на систему роботи на Факультет через висловлювання своїх пропозицій та отримання

Я маю право вибору: брати чи не брати участь в різних заходах, що проводяться на Факультеті поза межами моїх функціональних обов'язків:
56 відповідей

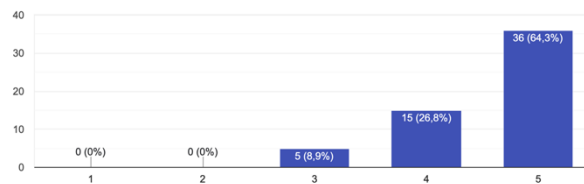

Рис. 25. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання простору на ФПО з використанням критерію наявності права вибору: брати чи не брати участь в різних заходах, що проводяться на ФПО поза межами моїх функціональних обов'язків

Аналізуючи дані рисунків 26 та 27, варто наголосити й на тому, що респонденти обрали різні відповіді, виявляючи своє ставлення до тверджень, які стосуються наявності можливостей як для формування власної індивідуальної траєкторії навчання студента, так і формування власної індивідуальної траєкторії професійного розвитку.

На Факультеті наявні можливості для формування власної індивідуальної траєкторії навчання студента (навчальні дисципліни з вибіркою...її на парі – індивідуально чи у підгрупі тощо):
56 відповідей

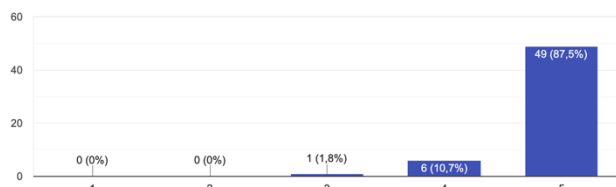

Рис. 26. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання простору на ФПО з використанням критерію: *наявність можливості для формування власної індивідуальної траєкторії навчання студента*

На Факультеті наявні можливості для формування власної індивідуальної траєкторії професійного розвитку:
56 відповідей

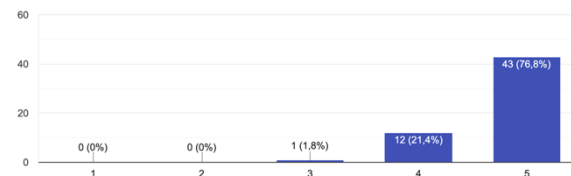

Рис. 27. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання простору на ФПО з використанням критерію: *наявність можливості для формування власної індивідуальної траєкторії професійного розвитку*

На рисунку 26 зафіксовано, що 87,5 % – абсолютно погодилися з його змістом, оскільки вважають, що на ФПО є наявні можливості для формування власної індивідуальної траєкторії навчання студента. Це і навчальні дисципліни з вибіркового блоку чи вибірових блоків; і запровадження варіативного формату виконання завдання; і обрання способу взаємодії під час навчального заняття (самостійне виконання завдання, в парі, підгрупі, групі) тощо. 10,7% респондентів частково погоджуються із зазначеним вище твердженням. Стосовно 1,8% опитаних, що співвідносно з 1 респондентом, ставлення до змісту тези не отримано, оскільки респондент обрав нейтральну позицію.

Числові дані рисунку 27 також відображають три категорії відповідей: абсолютно погоджуються з твердженням «*На ФПО наявні можливості для формування власної індивідуальної траєкторії професійного розвитку*» – 76,8% респондентів. Часткового підтвердили це твердження – 21,4% опитаних. Одним респондентом заявлено про нейтральну позицію, що стосовно загальної кількості опитаних становить 1,8%.

Відповідно до рисунку 28, варіативністю відповідей респондентів прослідковується і стосовно твердження «*Я відчуваю, що керівництво ФПО дає мені можливості брати на себе відповідальність та здійснювати контроль за виконанням завдань*». Зокрема, абсолютно погодилися зі змістом твердження 89,3% опитаних, частково погодилися –

8,9%, не визначилися з відповіддю 1,8% респондентів, що співвідносно з

Я відчуваю, що керівництво Факультету дає мені можливості брати на себе відповідальність та здійснювати контроль за виконанням завдань:

56 відповідей

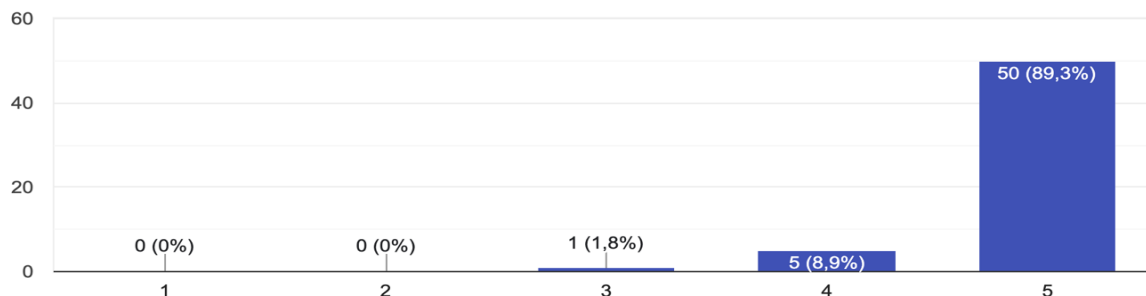

Рис. 28. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання простору на ФПО з використанням критеріїв: надання керівництвом ФПО можливості брати на себе відповідальність; здійснювати контроль за виконанням завдань

4 респонденти, що співвідносно з 7,1%, не засвідчили своє ставлення до змісту тези «Заплановані заходи для викладачів, що проводяться на ФПО, враховують мою особистісну ідентичність (расову, етнічну, релігійну, особистісні риси, професійні цілі) та культурні уподобання (рис. 29). 14,3% опитаних частково погодились із зазначеним вище твердженням. 78,6% респондентів абсолютно погоджуються з тим, що особистісна ідентичність (расова, етнічна, релігійна, особистісні риси, професійні цілі) та культурні уподобання враховуються під час планування та проведення на ФПО заходів для викладачів.

Заплановані заходи для викладачів, що проводяться на Факультеті, враховують мою особистісну ідентичність (расову, етнічну, релігійну... риси, професійні цілі) та культурні уподобання:
56 відповідей

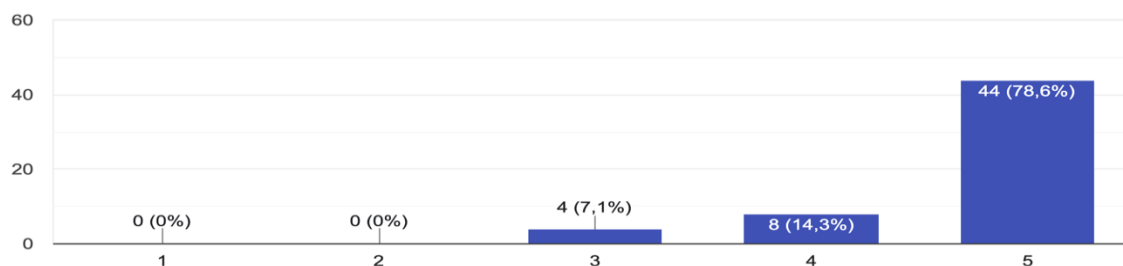

Рис. 29. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання планування та проведення на ФПО заходів для викладачів з використанням критеріїв: врахування особистісної ідентичності викладачів (расової, етнічної, релігійної, особистісних рис, професійних цілей); врахування культурних уподобань викладачів

Третій блок онлайн-опитування стосувався емоційного стану учасників освітнього процесу.

Відповідно до даних рисунка 30, твердження «Я спостерігаю в інших учасників освітнього процесу на Факультеті такі реакції: втрата інтересу до речей, які приносили раніше задоволення; труднощі в управлінні власними емоціями, проблеми із довірою, настороженість, пригніченість тощо» виявило неоднозначність поглядів респондентів. Частково з ним погодилися найбільша кількість респондентів, що становить 26,8% із загальної кількості опитаних. 21,4% респондентів не визначилися з відповіддю. Така сама кількість респондентів засвідчила про часткове заперечення змісту твердження. 16,1% та 14,3% опитаних зайняли діаметрально протилежні позиції щодо змісту твердження. Перші із них (загальною кількістю 9 осіб) обрали відповідь «абсолютно не погоджуюся», а другі (загальною кількістю 8 осіб) – «абсолютно не погоджуюся».

Отримані результати опитування засвідчують, з одного боку, переважно сприятливий психоемоційний стан працівників, який характеризується емоційною стабільністю, достатнім рівнем довіри та відкритості у взаємодії, а також відсутністю виражених ознак стресу, пригніченості чи міжособистісної напруги. З іншого боку, аналіз отриманих відповідей щодо оцінювання свого емоційного стану за останній місяць (таблиця 4) свідчить про наявність у достатньої кількості респондентів ознак стресу, виснаженості. Таким чином, загалом позитивні відповіді, відображені на рисунку 30, можуть, до певної міри, бути свідченням застосування деякими співробітниками стратегії «відсторонення» від уважного ставлення до колег, емоційного стану того, хто поряд через наявність власних проблем. Це, у свою чергу, може бути сигналом для адміністрації Факультету щодо прицільної роботи з персоналом у контексті вивчення їх емоційного інтелекту, навчання технікам регуляції власного емоційного стану, підтримки колег у стресових і кризових умовах.

Я спостерігаю в інших учасників освітнього процесу на Факультеті такі реакції: втрата інтересу до речей, які приносили раніше задоволення; труднощі з довірою, настороженість, пригніченість тощо:
56 відповідей

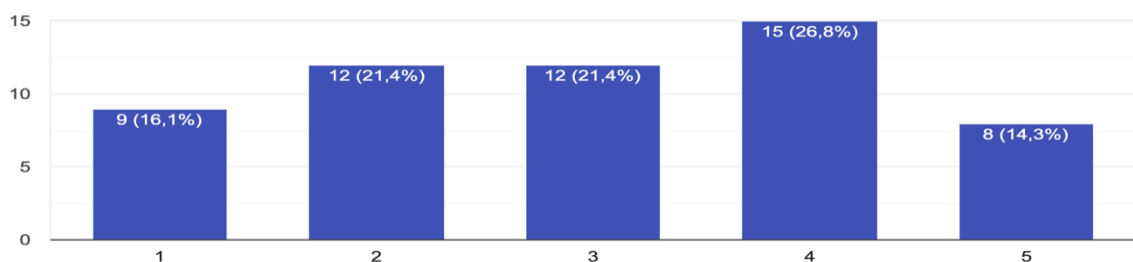

Рис. 30. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання власних спостережень за реакціями інших учасників освітнього процесу з використанням критеріїв: *втрата інтересу до речей, які приносили раніше задоволення; труднощі в управлінні власними емоціями, проблеми із довірою, настороженість, пригніченість*

Увесь діапазон можливих відповідей викликав зміст твердження «До початку заняття я здійснюю моніторинг емоційного стану здобувачів освіти, які є на парі». З цим твердженням абсолютно погодилися 57,1% респондентів, частково погодилися – 33,9% опитаних; не визначилися з відповіддю – 5,4% опитаних; частково не погодилися – 1,8% опитаних; така ж кількість респондентів абсолютно не погодилися із зазначеним вище тренінгом. Діні візуалізовані на рисунку 31 свідчать, що для більшої кількості викладачів традиційною стала практика до початку заняття моніторити емоційного стану здобувачів освіти, які присутні на парі.

Водночас припускаємо, що співробітники можуть надавати такі позитивні відповіді інтуїтивно, на тлі емпіричного досвіду. Оскільки використання спеціальних моніторингових технік визначення емоційного стану здобувачів потребує цілеспрямованого опанування і має стати перспективою для подальшої роботи із персоналом в рамках спеціально організованих тренінгів.

До початку заняття я здійснюю моніторинг емоційного стану здобувачів освіти, які є на парі:
56 відповідей

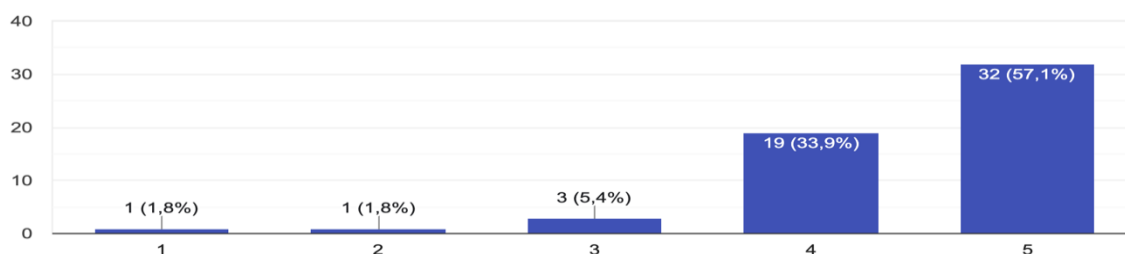

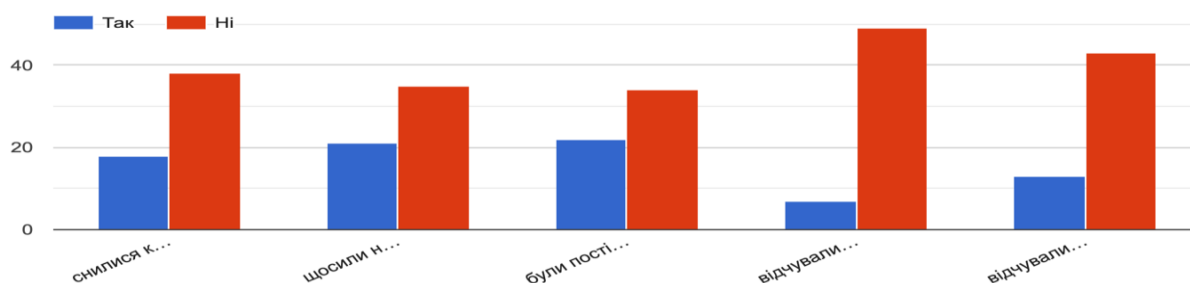
Рис. 31. Розподіл респондентів за результатами суб'єктивного оцінювання власних моніторингових дій з використанням критеріїв: *емоційного стану здобувачів освіти, які присутні на парі*

Виявлення симптомів стресу в респондентів здійснювалося як процес оцінювання свого стану за останній місяць підтвердженням (ТАК) чи спростуванням (НІ) тверджень, які наведено в першій колонці таблиці 4, якою доповнено діаграмний рисунок.

Запитання	Колір, який відповідає відповіді	
	Так (синій)	Ні (червоний)
Снилися кошмари про подію(-ї) або Ви думали про подію(-ї), коли не хотіли цього робити?	18	38

Щосили намагалися не думати про подію(-ї) або уникали ситуацій, які нагадували Вам про цю подію(-ї)?	21	35
Були постійно настороженими, пильними або легко лякалися?	22	34
Відчували заціпеніння або відчуженість від людей, діяльності чи оточення?	7	49
Відчували провину або були не в змозі припинити звинувачувати себе або інших за подію(-ї) або будь-які проблеми, які ця подія(-ї) могла спричинити?	19	43

За останній місяць Вам:

ВИСНОВКИ

Аналіз результатів онлайн-опитування свідчить, що науково-педагогічні та педагогічні працівники загалом позитивно визначають рівень травма-інформованості середовища Факультету педагогічної освіти та цілеспрямований процес реалізації принципів травма-інформованого підходу (безпеки; довіри та прозорості; підтримки за моделлю «рівний – рівному»; співробітництва та участі; вибору і контролю; врахування культурних, історичних та гендерних аспектів).

Разом з тим, отримані відповіді актуалізують подальшу цілеспрямовану роботу на Факультеті щодо впровадження та удосконалення наявних механізмів реалізації принципів травма-інформованого підходу на технологічному та ціннісному рівнях взаємодії учасників освітнього процесу.